

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 8 oktober 2021
Betreft Beantwoording schriftelijke vragen over mislukte veenvorming in het
Wierdense Veld

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik uw Kamer de antwoorden op de vragen van het lid Eppink (JA21)
over mislukte veenvorming in het Wierdense Veld (ingezonden 8 september 2021,
kenmerk 2021Z15119).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2021Z15119

1

Bent u bekend met het onderzoek dat de provincie Overijssel de onderbouwing van de consequenties van een beoogd maatregelenpakket met betrekking tot hoogveengebied Wierdense Veld niet heeft afgerond toen de tussentijdse resultaten uitwezen dat de doelen daarmee niet zullen worden gehaald? ¹

Antwoord

Ik ben bekend met de bewering van Stichting AgriFacts, maar het tegendeel blijkt waar te zijn: de eindconcepten van het in opdracht van LTO Noord uitgevoerde onderzoeken lieten zien dat de doelen juist wel gehaald kunnen worden, zij het met fors meer impact op de omgeving dan eerder voorzien. In de Bestuurlijke Adviescommissie voor het Wierdense Veld zijn de bevindingen onderschreven; deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van LTO Noord, Landschap Overijssel, het waterschap, Vitens, de gemeenten Wierden en Hellendoorn en de provincie Overijssel. Door het stil leggen van het gebiedsproces in het najaar van 2019 zijn de onderzoeksrapporten weliswaar nog niet van het stempel 'definitief' voorzien, maar dat had niets te maken met de inhoud van die rapporten. Recent hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel besloten het gebiedsproces te hervatten. Hierbij wordt voortgebouwd op de resultaten van de onderzoeken.

2

Bent u bekend met de bevinding dat op de locatie waar een miniem perceel 'actief hoogveen' staat ingetekend geen hoogveen werd aangetroffen, terwijl de ontwikkeling van 'herstellend hoogveen' in veruit het grootste deel van het gebied in geen geval reëel lijkt?

Antwoord

Ik ben bekend met de bewering, maar van een bevinding is geen sprake. Zoals ik op 7 september jl. heb geantwoord op schriftelijke vragen van de PVV-fractie (2021D32304) is in opdracht van het ministerie van LNV eerder dit jaar door hoogveendeskundigen in het Wierdense Veld de locatie met 'actief hoogveen' opnieuw beoordeeld en ingemeten.

Evenmin is de bewering juist dat de ontwikkeling van 'herstellend hoogveen' in veruit het grootste deel van het gebied in geen geval reëel lijkt. Dit habitatype is reeds over een groot deel van het gebied aanwezig en hoeft dus niet ontwikkeld te worden. Het ontwikkelen van het type buiten het huidige voorkomen is overigens ook geen onderdeel van de instandhoudingsdoelstelling, want die doelstelling omvat alleen kwaliteitsverbetering van de bestaande oppervlakte.

3

Kunt u de constatering bevestigen dat er geen studie beschikbaar is waaruit blijkt dat het zogenaamde veenvormend vermogen in de gekarteerde 383 hectares van het Wierdense Veld naar verwachting binnen dertig jaar, dus voor 2030 gerekend na twintig jaar herstelmaatregelen, is hersteld? ²

¹ Stichting AgriFacts, 7 september 2021, 'Slag om het Wierdense Veld' ([Slag om het Wierdense Veld -Stichting Agrifacts](#))

² Stichting Agrifacts, september 2021, 'Slag om het Wierdense Veld (2)' (<https://stichtingagrifacts.nl/wp-content/uploads/2021/09/Beleidsmakers-kapittelen-wetenschap.pdf>)

Antwoord

De basis voor de conclusie dat 'herstellend hoogveen' met een oppervlakte van 383 ha aanwezig is, is gelegd in het rapport 'Kartering van de habitattypen Actieve en Herstellende hoogvenen in Nederland' (Jansen e.a., 2013). In dat rapport is uitgelegd waarom en in hoeverre voor de bestaande kwalificerende vegetatie geldt dat deze in 30 jaar verbeterbaar is, mits de noodzakelijke herstelmaatregelen worden getroffen. Met 'verbeterbaar' wordt verwezen naar wat in de Habitatrichtlijn wordt verstaan onder 'Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is' (zoals de officiële naam luidt van H7120). Uit die naam blijkt dat niet hoeft te worden aangetoond dát het aangetaste hoogveen binnen 30 jaar is hersteld, maar alleen dat het die potentie heeft. Het hangt af van het moment van het daadwerkelijk uitvoeren van alle benodigde maatregelen wat 30 jaar concreet betekent. Het jaar 2030 is dus niet bepalend, vooral niet omdat tot nog toe slechts een deel van de benodigde maatregelen daadwerkelijk is uitgevoerd.

Overigens hebben op 22 september jl. Provinciale Staten van Overijssel ingestemd met de uitvoering van deze benodigde maatregelen.

4

Onderkent u dat Nederland een andere definitie voor herstellend hoogveen hanteert dan voorgeschreven door de Europese Commissie, waarbij de harde termijn van dertig jaar voor redelijkerwijze veenvorming ten onrechte is weggelaten?

Antwoord

In het Profielendocument uit 2009 is de Europese definitie ("there is a reasonable expectation of reestablishing vegetation with peat-forming capability within 30 years") praktisch vertaald. In de EU-definitie staat namelijk niet welke vegetatie tot veenvorming in staat is en wat die veenvorming precies inhoudt. Die praktische vertaling is in samenwerking met hoogveendeskundigen tot stand gekomen. Eerst is onderscheid gemaakt tussen het al dan niet voorkomen van hoogveenvegetatie op onveraaarde veengronden (zo ja: dan is hoogveenherstel binnen 30 jaar een redelijke verwachting). Vervolgens is onderscheid gemaakt tussen vegetaties met een goede en een matige kwaliteit (is de kwaliteit goed, dan is eveneens hoogveenherstel binnen 30 jaar een redelijke verwachting; is de kwaliteit matig, dan moet er nader onderzoek op locatie gedaan worden naar de herstelbaarheid). De termijn van 30 jaar staat dus nog steeds in de definitie van H7120; van weglaten is daarom geen sprake.

5

Ziet u in dat de maatregelen in het Wierdense Veld een miljoenenverspilling zijn en een typisch voorbeeld van Natura 2000-beleid waarin Nederland doelen nastreeft op een wijze die strenger is dan de Europese Commissie voorschrijft en die alleen op papier haalbaar zijn?

Antwoord

Uit bovenstaande antwoorden blijkt dat hier geen sprake van is.